

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen

Allmänna byrån, S1

Beslutande

Minister

Wille Valve

Föredragande

Avdelningschef

Bengt Michelsson

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 11

Behov av utredning av möjligheterna till ett förenhetligt avgiftssystem inom social- och hälsovården.

ÅLR 2018/3340

121 S1

Stadsstyrelsen i Mariehamn har i ett brev ankommet den 26.4.2018 lyft fram behovet av en utredning av möjligheterna till ett förenhetligt avgiftssystem inom social- och hälsovården på Åland för kommuner och andra berörda instanser.

Lagtinget har inom ramen för självstyrelsen valt att organisera socialvården respektive hälso- och sjukvården på Åland så verksamheterna har olika huvudmän med därtill hörande budgetansvar.

Avgiftsuttag för hälso- och sjukvårdens del regleras av LL (2007:23) om grunderna för avgifter till Ålands hälso- och sjukvård.

Lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) gäller i landskapet Åland i enlighet med landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, vilket bl.a. innebär att lagen ska tillämpas i landskapet till den del bestämmelserna gäller socialvården (klientavgiftslagen). Motsvarande gäller då också för klientavgiftsförordningen, vilken tillämpas i enlighet med landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

Enligt 11 § (13.3.2003/221) i gällande klientavgiftslag ska en avgift som fastställts för socialvårdsservice som bestämts enligt en persons betalningsförmåga efterskänkas eller nedsättas till den del förutsättningarna för personens eller familjens försörjning eller förverkligandet av personens lagstadgade försörjningsplikt äventyras av att avgiften tas ut. Också andra avgifter än de som avses i 1 mom. kan efterskänkas eller nedsättas i enlighet med andra momentet.

Gällande socialvårdens avgifter kommer landskapsregeringen att inleda en översyn av klientavgiftslagen under 2018. Underlag till vissa justeringar såsom en justering av avgiftstaket i klientavgiftslagen kommer att

lämnas till lagberedning redan under år 2018.

Landskapsregeringen låter under 2018 göra en utredning av den ekonomiska utsattheten i landskapet, vilken kommer att bidra till en aktuell bild av läget och behovet av åtgärder.

Det är också viktigt att notera den mångfald av rättigheter och förmåner som gäller så länge en person får service inom ramen för öppenvård. Till dem hör t.ex. bostadsbidrag för pensionstagare (socialförsäkring), olika förmåner inom sjukförsäkringen såsom, ersättning för mediciner, vård, rehabilitering och resekostnader samt inom ramen för beskattningen möjligheten till momsfri socialservice och hushållsavdrag. Vid institutionsnivå upphör dessa rättigheter och kommunen, landskapet samt klienten står för kostnaderna i dess helhet.

Ett reformerat avgiftssystem för Ålands hälso- och sjukvård trädde i kraft den 1.1.2017. I avgiftssystemet tas i enlighet med regeringsprogrammet särskild hänsyn till de mest utsatta och till barns och ungdomars tillgång till vård. Sjukvårdskostnaderna för den enskilde får inte bli avgörande för om man söker vård eller inte. Särskilda högkostnadsskydd har införts för de ekonomiskt mest utsatta. En sakkunniggrupp utvärderar som bäst erfarenheterna av det förnyade avgiftssystemet och har som uppdrag att föreslå förändringar särskilt ur ett jämlikhetsperspektiv med beaktande av ekonomiskt utsatta patientgrupper.

Landskapsregeringen kommer att fullfölja ovan beskrivna åtgärder gällande avgifter inom social- och hälsovården och avser inte i det här skedet inleda en utredning enligt motionen.
